

Донецький національний університет імені Василя Стуса,
економічний факультет, кафедра фінансів і банківської справи
Львівський національний університет імені Івана Франка,
економічний факультет, кафедра фінансів, грошового обігу та кредиту
Одеський національний економічний університет
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Національний університет «Київський авіаційний інститут»
Національний університет «Києво-Могилянська Академія»
Факультет економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Громадська організація «Академія успіху»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

IV Всеукраїнська науково-практична конференція

Вінниця
2026

УДК 336:[330.341.1:004](477)(063)

А 437

Відповідальні за випуск:

ЮРЧИШЕНА Л. В., доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса.

ПОЛЩУК Н. В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса.

КОЗЛОВ В. П., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Матеріали друкуються в авторській редакції з незначною технічною правкою укладачів. Відповідальність за зміст і достовірність поданих матеріалів несуть автори.

А 437 Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України: праці IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2026. 140 с.

У збірнику розміщені тези доповідей з актуальних проблем розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України, що включають проблеми дослідження щодо особливостей фінансових відносин в умовах воєнного стану; актуальних питань теорії й практики фінансів, банківської справи та страхування в умовах цифрового розвитку суспільства; розвитку фінансового ринку в умовах цифровізації економіки; інноваційних векторів розвитку банківської системи; державних фінансів і податків повоєнного суспільства.

Наведені у збірнику тези доповідей будуть корисними для наукових співробітників, викладачів закладів вищої освіти, практиків, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти.

УДК 336:[330.341.1:004](477)(063)

© Колектив авторів, 2026

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Sydorenko D. O. CHANGES IN BUDGET TRANSPARENCY OF UKRAINE UNDER WARTIME CONDITIONS.....	7
Балтак Є. Я., Цимбал Д. Р., Юрчишена Л. В. МЕХАНІЗМ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ В УКРАЇНІ: ЯК ПРАЦЮЄ СИСТЕМА НА ПРАКТИЦІ	9
Юрчишена Л. В., Бартош А. А. ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ	12
Юрчишена Л. В., Бойко М. Р. ГРАНТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	15
Волкова Н. І., Бойко О. І. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СКОРОЧЕННЯ НЕПРАЦЮЮЧИХ КРЕДИТІВ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	17
Волкова Н. І., Ковальчук А. П. ПРИЧИНИ ТА СПОСОБИ ПОДОЛАННЯ ІНФЛЯЦІЇ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	21
Волкова Н. І., Ковтун В. Р. ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ	24
Кужелєв М. О. ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	27
Поліщук Н. В., Левчук С. О. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	30
Ременяк А. В. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТЛУМАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗМІСТУ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ	33
Волкова Н. І., Рудик М. В. РОЛЬ НБУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	35
Юрчишена Л. В., Тарнаруцька В. В. МАКРОЕКОНОМІЧНІ УМОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	38
Краківський Ю. С. ГРАНТИ ДЛЯ ВЕТЕРАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	41

СЕКЦІЯ 2
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ФІНАНСІВ,
БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ
В УМОВАХ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Невчук А.

ESG COMPLIANCE AS A DOMINANT OF DIGITAL
TRANSFORMATION IN ACCOUNTING AND FINANCIAL CONTROL:
FROM STRATEGIC GOALS TO COST MINIMIZATION 43

Бегус Д. О., Поліщук Н. В.

НЕОБХІДНІСТЬ І СУТНІСТЬ ГРОШЕЙ 45

Поліщук Н. В., Божик Я. Р.

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 47

Вишивана Б. М.

КІБЕРБЕЗПЕКА КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ 49

Вовченко О. С., Власенко В. О.

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ
БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ 51

Зелінська Д. С., Волкова В. В.

ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ 54

Маринчук С. Р.

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ОПТИМІЗАЦІЇ
ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВ
В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 56

Поліщук Н. В., Мельничук О. І.

МЕТОДИКА БЮДЖЕТНОЇ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ
РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ 59

Поліщук Н. В., Процюк А. В.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА 61

Козлов В. П., Ільченко Д. О., Репинський О. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ СТАНОВЛЕННЯ АКЦІОНЕРНИХ
КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ
У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ..... 63

Козлов В. П., Кучер В. А.

ВИДИ ФІНАНСОВОГО ШАХРАЙСТВА У ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМАХ
ТА ЙОГО ВПЛИВ НА БАНКІВСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ 66

Волкова Н. І., Щербата А. В.

ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ ЯК ЧИННИК ФІНАНСОВОЇ
СТІЙКОСТІ БАНКУ 69

Гуменюк В., Поліщук Н. В. ВПЛИВ ІНДЕКСУ ГЕОПОЛІТИЧНОГО РИЗИКУ (GPR) НА ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У РОЗВИТОК ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНІВ	72
Поліщук Н. В., Іщенко Д. В. ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	73
Юрчишен Д. В., Поліщук Н. В. ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	75

СЕКЦІЯ 3 РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Каррова Т. S. INTRODUCTION OF THE E-NRYVNIA IN UKRAINE: FEATURES AND BENEFITS.....	78
Віровець Д. В. ТОКЕНІЗАЦІЯ АГРАРНИХ АКТИВІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	80
Диченко І. В., Поліщук Н. В. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРИЙНЯТТЯ РИЗИКОВАНИХ ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ФІНАНСІВ	83
Єгоричева С. Б. ІНТЕГРАЦІЯ РИНКІВ КАПІТАЛУ ЄС: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ.....	85
Житар М. О. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ESG-ПЕРЕХОДУ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ.....	88
Казимир Я. В. УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОДУКТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	90
Крупка А. Я., Химич І. Г. ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ КРИЗИ	92
Волкова Н. І., Лисак Д. І. ТРАНСФОРМАЦІЯ ГРОШОВОГО ОБОРОТУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	95
Поліщук Н. В., Сивак О. М. ЦІННІ ПАПЕРИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	99

СЕКЦІЯ 4 ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Крупка М. І., Котур А. Б. ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКІВ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	102
---	-----

2. Десятнюк О., Крисоватий А., Птащенко О. Стан та тенденції розвитку фінансової інклюзії в Україні. *Світ фінансів*. 2023. № 3(76). С. 21–34. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1629>

3. Піжук О. І. Цифрова трансформація економіки України: обмеження та можливості: монографія. Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2020. 504 с.

4. Шлапак А. В. Наглядний потенціал фінансових установ у протидії кіберзлочинам та інформаційним атакам в умовах зростання ролі FINTECH і BIG TECHS на цифровізованих ринках капіталу. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: економічні науки*. 2022. № 2, т. 2. С. 273–280.

УДК 336

Крупка А. Я.

*канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри економіки та фінансів
Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя*

Химич І. Г.

*канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя*

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ КРИЗИ

Вступ. Сучасний розвиток міжнародного фінансового ринку відбувається в основному через наявність чинників відчутного впливу на нього, як-от глобалізаційні процеси в економічній сфері, лібералізація фінансових ресурсів, а також цифровізація (диджиталізація), що сприяє доволі швидкому переміщенню необхідних коштів між різними країнами. До того ж варто виокремити й головні рушійні сили, що теж здійснюють значний вплив на розвиток та подальшу неупинну динамічну трансформацію фінансового ринку, зокрема: виникнення необхідності й значної потреби інвесторів у процесі щодо диверсифікації наявних викликів, ризиків та загроз; наявності процесу транснаціоналізації банківської сфери та, як наслідок цього, й самих банків; застосування механізму сек'юритизації як одного з важливих та активних напрямів розвитку фінансових інновацій; використання процесу інтеграції щодо національних фінансових ринків та міжнародної фінансової системи загалом.

Мета роботи. У дослідженні проведено аналіз стану та динаміки трансформаційності фінансового ринку як на національному, так і на міжнародному рівнях, який функціонує в умовах швидкозмінного кризового середовища.

Основна частина. На початок 2026 р. світовий фінансовий ринок характеризується втриманням й підтримкою достатнього рівня стійкості та відображає прогнозоване зростанням рівня світового ВВП на 3,3 %, що включає глобальне застосування як штучного інтелекту (AI), так і адаптацію до наявних тарифних обмежень тощо. Основними ключовими драйверами, попри наявні серйозні ризики, пов'язаними зі станом геополітичної напруженості та високим рівнем цін на енергоносії, все ж залишаються як технологічні інвестиції, так і пом'якшення монетарної політики загалом.

На рис. 1 перелічено важливі фактори [1; 2], що сприяють розвитку світового фінансового ринку.

Власне розвиток світового фінансового ринку сприяє перетворенню фінансових ринків на головні каталізатори світової економіки загалом, що також забезпечуватиме й підтримуватиме достатній рівень глобальної ліквідності [2].

Рисунок 1 – Основні фактори розвитку світового фінансового ринку

На початок 2026 р., незважаючи на значне зменшення кількості небанківських установ у фінансовому ринку України відбувається доволі активний процес інтеграції із ЄС, а також валютна лібералізація та домінування банківського сектору (91 % усіх активів). Серед основних трендів національного фінансового ринку варто виділити такі: цифровізацію послуг, зростання фінтеху, динамічність розвитку інвестиційних інструментів (ETF, акції тощо), фокусування на фінансування різноманітних енергетичних проєктів [2; 4].

Сучасний національний фінансовий ринок країни трансформується, застосовуючи у своїй практиці такі напрями: прозорість, технологічність і адаптованість до наявних умов війни, кризи та застосування європейських стандартів. Варто наголосити, що наразі саме криза є одним з ефективних стимуляторів як для процесу

трансформації фінансової системи, так і для швидкого впровадження інновацій, водночас створюючи ряд нових викликів – необхідність застосування механізмів щодо регулювання криптоактивів і кіберзахисту.

До основних напрямів щодо трансформації фінансового ринку в умовах кризи [3; 4] належать такі:

1) цифровізація та FinTech, що пояснюється наявністю швидкого переходу на цифрові платіжні технології, а також значним рівнем зростання популярності необанків;

2) змінність бізнес-моделей, що викликана часовою вимушеністю адаптаційності фінансових інституцій до нового швидкозмінного середовища, що впливає на підвищення рівня гнучкості й зменшення рівня витрат завдяки впровадженню автоматизації процесів;

3) вдосконалення рівня кібербезпеки, що виникла під час зростання значної потреби щодо захисту фінансових даних, а також інфраструктури від виникнення нових видів загроз (ризиків);

4) адаптивність інструментів, що відображає появу нових видів фінансових продуктів та інструментів, які набагато краще відповідають запитам і потребам клієнтів (споживачів) за кризових умов.

Від 2026 р. трансформаційність фінансового ринку України відображає посилення регуляторного нагляду, глибоку цифровізацією й адаптацію до умов тривалого відновлення.

Висновки. Національний фінансовий ринок зазнав значних змін, функціонуючи в умовах війни в державі, і далі трансформується, фокусуючись на напрямі підтримки рівня стійкості й подальшого впровадження цифровізації. Світовий фінансовий ринок відображає стан підвищення ризиків, структурні зрушення й неоднозначні очікування, незважаючи на прогнозованість стійкого зростання світової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кеннет Рогофф. Чого очікувати на фінансових ринках у 2026 році. *NV.ua*. 24.12.2025. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/tramp-pravitime-zhorstko-profesor-garvardu-daye-prognoz-na-2026-rik-50571032.html>

2. Харламов П. Чи буде обвал, торгові війни та ставка на ШІ: прогнози світової економіки на 2026 р. у Давосі і від провідних фінансових інститутів. Майбутнє є не катастрофічним, але й не обнадійливим. *Mind*. 23.01.2026. URL: <https://mind.ua/publications/20300100-chi-bude-obval-torgovi-vijni-ta-stavka-na-shi-prognozi-svitovoyi-ekonomiki-na-2026-rik-u-davosi-i-vid>

3. 10 переваг цифрової трансформації для бізнесу у 2026 р. *Iwis*. 10.02.2026. URL: <https://iwis.io/blog/digital-transformation-benefits//>

4. Підсумки Ukraine Fintech Week 2026. *Fintechua*. 26.03.2026. URL: https://fintechua.org/ukraine_fintech_week_2026